

Отже, цими заповідями педагог-гуманіст закликає особистість до толерантності, поваги, розуміння у стосунках з людьми іншої національності.

Література

1. Голік Л. О. Полікультурна освіта в Україні / Л. О. Голік, Т. В. Клищенко, М. Ю. Красовицький, Г. І. Левченко // Завуч. – 2009. – № 29/35. – С.3-4.
2. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: У 5 т. – К.: Радянська школа, 1976. – Т. 3. – 335 с.
3. Боришевський М. Й. Гуманізм педагогічної системи В.О.Сухомлинського // Початкова школа. – 2005. – № 10-11. – С. 4-8.
4. Бех І. Почуття цінності іншої людини як моральний пріоритет особистості: / І. Бех// Початкова школа. – 2001. – № 12.

УДК 371.134.03:001.895

МІШКУЛИНЕЦЬ О.О.

Гуманітарно-педагогічний коледж МДУ

ІННОВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Сучасному суспільству потрібні творчо мислячі фахівці, а це передбачає творче освоєння студентами сучасного змісту освіти. Відбувається постійний пошук нових підходів, які б забезпечували ефективність навчання, що є неможливим без інноваційної діяльності вчителів та викладачів ВНЗ. На жаль, є чимало матеріально-технічних, фінансових, соціальних труднощів, що стримують інноваційні стремління наших педагогів, заважають їм оволодіти сучасною духовною та педагогічною культурою, необхідною для творчості. Існує явна суперечність між прагненнями і реальними можливостями педагогічного співтовариства в освоєнні та оцінюванні нового. Саме тому інноваційна готовність вчителя, тобто бажання та уміння використовувати нові педагогічні технології й конструювати власні, має розглядатись і формуватись як найважливіша складова його професійної компетентності [5, с. 25].

О. І. Огієнко відзначає, що головними чинниками інноваційної підготовки вчителя є розвиток його індивідуального стилю діяльності, відкритість до нового, усвідомлене ставлення до впроваджуваної інновації, оскільки освоєння нового завжди відбувається на індивідуально-особистісному рівні [3, с.155].

Успішність інноваційної готовності передбачає, що майбутній педагог усвідомлює практичну значущість різних інновацій у системі освіти не тільки на професійному, а й на особистісному рівні. Однак включення педагога в інноваційний процес часто відбувається спонтанно, без урахування його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності. Стає зрозумілим, що у структурі професійно спрямованої особистості майбутнього педагога інноваційна готовність є показником його здатності нетрадиційно вирішувати актуальні проблеми для особистісно зорієнтованої освіти.

Разом з тим, інноваційна готовність є внутрішньою силою, що формує

інноваційну позицію майбутнього педагога. За структурою це складне утворення, яке охоплює різноманітні якості, властивості, знання, навички особистості. Як один з важливих компонентів професійної готовності вона є передумовою ефективної діяльності педагога, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу [4, с.18].

Останнього часу інноваційна педагогічна діяльність розглядається науковцями в різних аспектах, а саме: як розроблення, освоєння й використання нововведень (Л. Даниленко, Т. Демиденко, І. Дичківська); як відмова від штампів, вихід за межі нормативної діяльності (В. Сластьонін, Л. Подимова); як вищий ступінь педагогічної творчості, введення нового в педагогічну практику (Н. Клокар, О. Козлова); як експериментальна пошукова діяльність з метою розроблення, впровадження педагогічних інновацій (В. Маліхіна) [2, с.53].

Дичківська І. М. наголошує на тому, що необхідним компонентом у структурі інноваційної готовності майбутнього вчителя є здатність до рефлексії – пізнання та аналізу явищ власної свідомості й діяльності. У зв'язку з цим виділяють процеси рефлексій, які мають опанувати майбутні вчителі: самопізнання і розуміння іншого, самооцінювання та оцінювання іншого, самоінтерпретацію та інтерпретацію іншого. Активна і багатобічна рефлексія є підґрунтям застосування механізмів творчого вирішення будь-яких завдань. Крім того, вона також забезпечує можливість учителя:

- вільно здійснювати цілепокладання;
- конкретно бачити шлях реалізації педагогічної ідеї, а отже, чіткіше уявляти наслідки своїх дій;
- розпізнавати значущість інновацій для дітей і для себе, удосконалювати вміння самостійно будувати алгоритми для досягнення мети;
- формувати впевненість, гнучкість, адекватність дій під час аналізу й оцінювання результатів досягнення мети.

Розвиток названих та інших складових інноваційної готовності майбутнього вчителя неможливий без його навчання з використанням інноваційних технологій. Як наслідок, у вищій педагогічній освіті ці технології є метою навчання, бо студенти мають опанувати їх на рівні знань і вмінь та як засіб навчання, адже сформувати компетентного вчителя старими методами неможливо [1].

На основі вище означеного, інноваційна педагогічна діяльність майбутнього учителя буде продуктивною тільки тоді, коли він повністю відмовиться від відомих штампів, стереотипів у навчанні, вихованні й розвитку особистості, діючих нормативів, створить нові цілі та принципи своєї діяльності. Інноваційний потенціал загальноосвітнього навчального закладу залежить від кількості педагогів, які з яскраво вираженим новаторським духом вміють розв'язувати нестандартні завдання, часто самі створюють і розробляють педагогічні освітні інновації.

Література

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. пос. / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Козак Л. В. Структура та ознаки інноваційної професійної діяльності викладача вищого навчального закладу / Л. В. Козак // Педагогічний процес: теорія та практика. – 2012. – № 2. – С. 50–60.

3. Огієнко О. І. Формування готовності до інноваційної діяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього вчителя / О.І. Огієнко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 7. – С. 154–162.
4. Пензай Л. Готовність до інноваційної діяльності / Л. Пензай // Відкритий урок. – 2014. – № 2. – С. 18.
5. Пометун О. Технології – це відповідь. А про що ми запитуємо? / О. Пометун // Рідна школа. – 2011. – № 8–9. – С. 23–27.

УДК 378

МІЩУР Т.Л.
Мукачівський державний університет

МОНІТОРИНГ ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Освіта вважається ключовим фактором стабільного розвитку держави. Якість вищої освіти грає ключову роль у створенні єдиного європейського освітнього простору і однією із центральних проблем в освітній політиці України. Якість освіти визначається не тільки обсягом знань, але й параметрами особистісного, світоглядного, громадянського розвитку. Саме ці чинники актуалізують проблему управління якістю освіти у вищому навчальному закладі.

Моніторинг є складовою управління якістю освіти. У сучасній українській педагогічній науці недостатньо розроблені підходи до виявлення критеріїв якості вищої освіти, механізмів моніторингу та процесів його використання, відсутні компактні аналітико-діагностичні технології здійснення зворотного зв'язку. Постійно діючий моніторинг, нажаль, не став постійною складовою системи професійної підготовки майбутніх фахівців. Сьогодні не існує спільної думки з такого фундаментального питання як визначення поняття «моніторинг» (Т.А.Стефановська [1, с.18], В.І. Андреев [2, с.37], С.Є.Шишов і В.О.Кальней [33, с.135], Є.М. Хриков [4]). Одне з найбільш загальних визначень освітнього моніторингу запропонував О.М. Майоров: «Моніторинг в освіті – це система збору, обробки, зберігання і поширення інформації про освітню систему або окремі її елементи, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз його розвитку» [5, с.85]. Таким чином, за своєю внутрішньою будовою моніторинг поєднує три важливі управлінські компоненти: аналіз, оцінку й прогнозування процесів в освіті. Він ґрунтується на цих компонентах, але не заміняє жоден з них, оскільки не може бути ні контролем, ні експертизою, ні системою інформаційного забезпечення. Без функціонування в навчальному закладі всіх цих напрямків діяльності організація моніторингу неможлива. Створення інформаційних умов для формування цілісного уявлення про стан освітнього процесу, про якісні й кількісні зміни в ньому є основною *метою* моніторингу якості освіти у вищому навчальному

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>